

PLAN

Del II: Handlingsplan 2022-2023

Del II: Handlingsplan

Fastställt av regionfullmäktige

Framtagen av samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum [Beslut/Publiceringsdatum]

Gäller 2022-2023

Ärendenr RS 2018/1111

Version 1.0

Region Gotland

Besöksadress Visborgsallén 19

Postadress SE-621 81 Visby

Telefon +46 (0)498 26 90 00

E-post regiongotland@gotland.se

Org nr 212000-0803

Webbplats www.gotland.se

Del II: Handlingsplan 2022-2023

Innehåll	1
Del II: Handlingsplan	1
1. Inledning	4
1.1 Handlingsplanens syfte, användning och löpande uppföljning	5
1.2 Uppföljning på längre sikt	6
1.3 En samlad organisation för världsarvsarbetet	6
1.4 Vision och övergripande mål	7
2. Åtgärder	8
2.3 Hållbar turism	15
2.4 Miljö, klimat och energi	17
2.5 Riskhantering och beredskap	19
2.6 Kommunikation	21
2.7 Innovation och digitalisering	23

1. Inledning

Den 9 december 1995 upptogs Hansestaden Visby på Förenta Nationernas (FN) världsarvslista och blev erkänt av Unesco som ett kulturarv värt att bevara för hela mänsklighetens nutida och kommande generationer. Världsarven omfattas av konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv ("världsarvskonventionen") som antogs av Unescos generalkonferens 1972.

Hansestaden Visby på Gotland är ett utomordentligt exempel på en nordeuropeisk medeltida muromgärdad stad. Dess form och funktion från sent 1200-tal som en av de viktigaste Hansestäderna återspeglas i den välbevarade stadsmuren, vallgravarna, gatunätet, kyrkoruinerna, de medeltida byggnaderna och stadsbilden, det vill säga bilden av staden i sin helhet. Staden är också ett exempel på en betydande mänsklig bosättning, en levande stad som bevarats och vidareutvecklats genom anpassning till medeltidens form och funktion. Den medeltida staden har bevarats och kompletterats med tydliga årsringar fram till nutid.

Strategi och handlingsplan för världsarvet Hansestaden Visby 2020-2030 har tagits fram för att säkerställa att världsarvet bevaras, används och utvecklas med hållbarhet som ledstjärna. Strategidelen (del I) fastställdes av regionfullmäktige den 15 juni 2020 och presenterar en långsiktig vision för världsarvsarbetet och består av 40 mål: 4 övergripande mål och 36 tematiska mål. De övergripande målen genomsyrar de tematiska målen och är vägledande i förverkligandet av visionen (se nedan). Handlingsplanen (del II) presenterar åtgärder och insatser för att uppfylla målen genom samarbete mellan olika aktörer som finns samlade i världsarvsrådet.

För att strategi och handlingsplan ska kunna implementeras är det avgörande att det finns en världsarvssamordnare som kan hålla ihop och leda arbetet. Många års erfarenhet har också visat att en framgångsfaktor i världsarvsarbetet är att länsstyrelsen i sitt uppdrag deltar aktivt i utvecklingsprojekt som berör världsarvsarbetet utöver uppsiktsansvaret. Under 2022-2023 projektleder världsarvssamordnaren Region Gotlands projekt "Resan mot Hållbar Hansestad – strategier för omställning till hållbar turism i Visby världsarv" tillsammans med fem samarbetspartners från världsarvsrådet. Under samma period är länsstyrelsens kulturmiljöhandläggare samordnare för ICOMOS pilotprojekt "Connecting Practices, Phase IV- resiliens thinking for World Heritage" som också bedrivs i bred samverkan med världsarvsrådet. I båda processerna arbetar vi med strategier som omfattar flera av insatserna i handlingsplanen och som genom projekten kommer att fördjupas och operationaliseras. När handlingsplanen ska uppdateras bör resultaten från projekten ses som ett underlag för nya insatser och åtgärder.

1.1 Handlingsplanens syfte, användning och löpande uppföljning

Handlingsplanen är den verkställande delen av strategin för världsarvet och följer strategins tematiska utformning med åtgärder och aktiviteter som utgår från målen och som ska uppdateras med jämna mellanrum. Den är en avsiktsförklaring, överenskommelse och ansvarsfördelning aktörer emellan, såväl myndigheter som privata ägare och ideella organisationer, kring hur visionen och målen i strategidelen ska förverkligas. Samtliga aktörer som ingår i världsarvsrådet har bidragit med insatser inom ramen för sitt uppdrag och sin kapacitet. Alla aktörer har själv fått avgöra vad som ska stå med i handlingsplanen, vilken prioritet som insatsen har i deras organisation och vilken tidsplan som gäller.

Handlingsplanen ska formaliseras genom att världsarvsrådets aktörer ställer sig bakom dokumentet och bekräftar skriftligen att det överensstämmer med aktörernas vilja till ett gemensamt ansvarstagande för världsarvets bevarande och hållbara utveckling.¹

De åtgärder som presenteras i handlingsplanen ska vara konkreta och prioriterade. Alla insatser och aktiviteter har prioriterats av ansvarig aktör på en skala från 1-3. Insatser/aktiviteter med prio 1=budgeterad och resurssatt, prio 2=utförs om tid och resurser finns 2022-2024. Prioritet 3 betyder att här finns ingen ansvarig eller att man inte ser att insatsen kan utföras under 2022-2023 men gärna längre fram. De insatser som har prioritering 3 har sorterats bort från handlingsplanen för 2022-2023 men kommer att finnas kvar för att kunna föras in i revideringar av handlingsplanen under åren 2024-2030. Alla insatser med prioritering 1 och 2 finns formulerade i åtgärdsmatrisen med följande detaljeringsgrad:

- ansvarig(a) aktör(er)
- prioritering
- samverkansaktörer
- tidplan
- koppling till andra styrdokument (om det är relevant)
- budget/finansiering (där det är beslutat)
- aktiviteter 2022-2023 (vissa insatser innehåller mindre aktiviteter som delsteg)

¹ Jämförelsevis formulerades *The Bath Manifesto* som en del av stadsplanen för Bath, där staden formulerar sin intention för världsarvet i korta drag.
https://www.bathworldheritage.org.uk/sites/world_heritage_site/files/heritage/City%20of%20Bath%20WHS%20Management%20Plan%202003-2009.pdf

Handlingsplanen 2022-2023 ska följas upp genom att insatserna klarmarkeras i åtgärdsmatrisen. Åtgärdsmatrisen ska ses som ett arbetsdokument som kan uppdateras löpande. I nästa version av handlingsplanen 2024-2025 finns ambitionen att planen ska kompletteras med utvalda indikatorer. Indikatorer kommer att utvecklas för vissa mål som är relevanta att följa upp med årlig statistik för att enklare kunna följa hur det går för världsarvet och identifiera ”tipping points” eller trösklar för att se om utvecklingen går åt rätt eller fel håll utifrån ambitionen att uppfylla de övergripande målen i strategin.

1.2 Uppföljning på längre sikt

Målen i världsarvsstrategin för Hansestaden Visby syftar till att bidra till en hållbar utveckling. För att ytterligare stärka sambanden mellan olika hållbarhetsmål i världsarvsarbetet bör de kopplas till utfallet i den periodiska rapporteringen till Unesco 2023 samt målen i handlingsplanen för den nationella strategin för världsarvsarbetet. Andra relevanta mål är målen i RUS Gotland 2040 samt Agenda 2030. En större uppföljning bör göras vart 4-5 år. I arbetet med att ta fram handlingsplanen har vi sett ett behov att på en mer övergripande nivå ta fram en rutin för årlig uppföljning. Under 2022 prövas även ett självutvärderingsverktyg (VMAST²) framtaget av Unescos världsarvscenter som kan vara ett effektivt verktyg att följa upp hållbarhetsmålen för Hansestaden Visby. En årlig uppföljning i t.ex. VMAST skulle även underlätta arbetet mellan den periodiska rapporteringen som endast sker vart 6:e år.

1.3 En samlad organisation för världsarvsarbetet

Hansestaden Visby förvaltas av flera aktörer som tillsammans utgör en samlad organisation för världsarvet. Den består av ett världsarvsråd, en världsarvssamordnare, världsarvsstudio och världsarvsforum. Det sistnämnda är en arena för att skapa delaktighet hos allmänheten i världsarvet. Region Gotland är samordnare för världsarvet och den vedertagna organisationen.

Världsarvsrådet har en central roll i genomförande och uppföljning av strategi och handlingsplan för världsarvet Hansestaden Visby. Världsarvsrådet ska bevaka och följa upp implementeringen av handlingsplanen som ska uppdateras ungefär vartannat år.

I dagens världsarvsråd för Hansestaden Visby ingår representanter från följande organisationer: Region Gotland, Länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet, Statens fastighetsverk, Gotlands Museum, Visby innerstadsförening, Hyresgästföreningen, Visby Centrum, Fastighetsägarna, DBW:s innerstadsråd, Medeltidsveckan, Uppsala universitet Campus Gotland, Visby Stift och Visby domkyrka och Gotlands förenade besöksnäring.

² VMAST Visitor Management Assessment Strategy Tool via Unesco hemsida för World Heritage List

Det finns ett behov att se över organisationen och syftet med världsarvsrådet för att effektivt implementera Hansestaden Visbys världsarvstrategi. Arbetet har inletts i världsarvsrådet under 2022.

1.4 Vision och övergripande mål

Visionen och de övergripande målen för Hansestaden Visby handlar om att världsarvet ska säkerställas långsiktigt och synliggöras som en värdeskapande grund för samhällsutvecklingen på Gotland. Visionen lyder: **Hansestaden Visby - en resurs för Gotland med betydelse för hela mänskligheten.**

Visionen innebär att Hansestaden Visby bevaras, används och utvecklas på sätt som säkerställer och utgår från de värden som ligger till grund för världsarvsutnämningen. Genom ett historiskt urbant landskapsperspektiv förblir världsarvet en välbevarad, livskraftig, resilient och hållbar stad och därmed en resurs för Gotland med betydelse för hela mänskligheten.

De övergripande målen genomsyrar de tematiska målen och är ledstjärnor i förverkligandet av visionen.

Övergripande mål 2030		
Mål 1.1	Hansestaden Visbys världsarvsvärde beaktas i allt utvecklings-, förändrings- och planeringsarbete för ett långsiktigt bevarande.	
Mål 1.2	Hansestaden Visby är en livskraftig, hållbar, säker och attraktiv plats för boende, verksamma och besökare året runt. Världsarvet utgör en resurs och drivkraft i regional utveckling.	
Mål 1.3	Världsarvet används som plattform för hållbar utveckling utifrån Agenda 2030.	
Mål 1.4	Aktiv kommunikation och kunskapsuppbyggnad skapar förståelse och engagemang för Hansestaden Visby och världsarvskonventionen hos boende, verksamma och besökare.	

2. Åtgärder

I detta avsnitt beskrivs de åtgärder som behövs för att förverkliga visionen och de övergripande målen för världsarvet Hansestaden Visby, som bygger på principer för ett långsiktigt bevarande, hållbar utveckling och god kommunikation. Åtgärderna kopplas till de fastställda tematiska målen för att sedan preciseras med detaljer kring ansvarsfördelning, tidplan, budget et cetera. För mer detaljer kring prioritering, ansvarig aktörer med mera se åtgärdsmatrisen som med följer som bilaga till handlingsplanen.

2.1 Förvaltning, skydd och vård

Mål - Skydd, vård och förvaltning		Åtgärder
Mål 3.1.1	Detaljplanen säkerställer ett heltäckande och långsiktigt bevarande av världsarvet.	3.1.1.1 Att utreda vilka möjligheter det finns att öka tydlighet avseende skydd av bebyggelse och funktioner i gällande detaljplan 3.1.1.2 Öka och förbättra dialogen kring den förhöjda bygglovsplikten med boende och verksamma i Visby innerstad 3.1.1.3 Vidareutveckla processer för tillsyn vid bristande underhåll av fastigheter i världsarvet 3.1.1.4. Kartlägga omfattningen av olovlig uthyrning av fastigheter i världsarvet

Mål 3.1.2	Försiktighetsprincipen är vägledande där det råder tveksamheter kring åtgärder och ingreppens påverkan på världsarvet. Arbeten utförs med respekt för originalet och genom användning av traditionella metoder och material samt med rådgivning.	3.1.2.1 Informera om kostnadsfri byggnadsantikvarisk rådgivning och verka för att den ökar i omfattning för att stödja lokalsamhället i dessa frågor 3.1.2.2 Genomföra informationsinsatser riktade till befintliga och framtida fastighetsägare om vad det innebär att bo och verka i ett världsarv. 3.1.2.3 Uppdatera bebyggelseinventeringen från 1996-1997 eftersom den utgör en viktig grund i kulturhistoriska beskrivningar.
Mål 3.1.3	Visby fortlever som en bebodd historisk stad där vardagslivet är utgångspunkt för utvecklingen av verksamheter och besöksnäring.	3.1.3.1 Skapa forum för dialog och forskning kring vad som utgör en levande innerstad ur ett medborgarperspektiv, vilka beståndsdelar som är väsentliga och hur dessa kan skyddas.
Mål 3.1.4	Ett långsiktigt bevarande av stadsmuren säkerställs genom ett statligt ansvarstagande i regional samverkan.	3.1.4.1 Ta fram en förvaltningsplan och genomföra årliga statusbesiktningar för att långsiktigt säkerställa murens förvaltning och fortbestånd. 3.1.4.2 Utredda och formulera en avsiktsförklaring för stadsmurens framtida ägande och förvaltning. 3.1.4.3 Uppdatera vårdplan för vallgravarna med dokumentation av alla kultur- och naturvärden, skötsel och underhåll.
Mål 3.1.5	Kyrkoruinerna bevaras och förvaltas långsiktigt och tillgängliggörs i största möjliga utsträckning.	3.1.5.1 Genomföra årliga statusbesiktningar och framtagande av vård- och underhållsplaner för bevarande och hållbar användning av kyrkoruinerna. 3.1.5.2 Starta upp arbetet med att öka tillgängligheten för alla, genom att ta en ruin åt gången, förslagsvis en om året.

Mål 3.1.6	Visby bibehåller sin autentiska siluett och stadsbild för upplevelsen av den historiska staden. Alla tidsskikt i stadsmiljön så som byggnader, parker och gröna rum respekteras.	3.1.6.1 Utreda och identifiera en möjlig avgränsning för en framtida buffertzonen för världsarv. 3.1.6.2 Svara på <i>Periodic Reporting</i> från Unesco 3.1.6.3 Se över rutiner inför planläggning för att få in HIA som planeringsunderlag 3.1.6.4 Uppdatera tillsynsplaner för bebyggelsen inklusive underhålls- och tillsynsplan (PBL, MB och KML). 3.1.6.5 Revidera riksintressebeskrivningen för Visby innerstad.
Mål 3.1.7	Världsarvets koppling till Sankt Görans, Solberga kloster och Galgen är tydlig.	
Mål 3.1.8	Det finns en välfungerande förvaltningsorganisation som bygger på alla intressenters samverkan, inklusive lokalsamhället, i världsarvsarbetet.	3.1.8.1 Återinrätta en världsarvssamordnartjänst och återuppta världsarvsstudien. 3.1.8.2 Ta fram en instruktion för världsarvsrådet. 3.1.8.3 Identifiera samtliga berörda intressenter gällande världsarvet. 3.1.8.4 Upprätt modell för en årlig lägesrapport för världsarvet till världsarvsrådet.

2.2 Livskraftig, hållbar stadskärna

Mål - Livskraftig, hållbar stadskärna		Åtgärder
Mål 3.2.1	Hansestaden Visby har välkomnande platser och stråk för alla och en stadskärna som är en förebild utifrån mobilitet, tillgänglighet och transporter.	<p>3.2.1.1 Utveckla offentliga platser samt platser inom kvartersmark med potential. Möjliggöra för olika tillfälliga användningar, arrangemang, marknader, etc.</p> <p>3.2.1.2 Åtgärder för ökad tillgänglighetsanpassning, även digital, av den offentliga miljön, fortsatt samarbete med Funkisam</p> <p>3.2.1.3 Utveckling av nya handelsstråk för att möjliggöra för hybridkoncept i användning av butikslokaler som mindre cafétytor eller pop-upbutiker. Regional proaktiv riktlinje i samarbete med marknadsaktörer.</p> <p>3.2.1.4 Utveckla koncept för ytan framför Konstmuseet som idag har oklar användning. Proaktivt förhållningssätt, bjuda in marknadsaktörer.</p>

		<p>3.2.1.5 Konsten i världsarvet konserveras enligt plan och framtagna åtgärdsförslag.</p> <p>3.2.1.6. Stadsmiljöprogrammet tas fram som rör allmän plats, park och gata samt inspirera privata aktörer. Omfattar all typ av möblering av det offentliga rummet som bänkar, sopkorgar, skyltar, belysning samt träd.</p> <p>3.2.1.7. Dela ut Visby innerstadsförenings pris Guldrosen årligen till en pristagare som på ett värdefullt sätt har bidragit till att förbättra boendemiljön i Hansestaden Visby.</p> <p>3.2.1.8. Arrangera Visby innerstadsförenings årlig städ- och rensningsdag av växtlighet på gatorna i innerstaden.</p>
Mål 3.2.2	Biltrafiken minskar och begränsningar för tyngre fordonstrafik och markvibratorer finns inom världsarvet.	3.2.2.1 Ta fram riktlinjer för begränsningar av tunga fordon t.ex. tider och öka antalet mindre fordon för att förhindra sättningsskador och påverkan på bebyggelsen.
Mål 3.2.3	En helhetssyn på stadens bevarande och utveckling gynnar en mångfaldig stadskärna med god balans mellan olika funktioner, samhällsgrupper och ekosystem.	<p>3.2.3.1 Utföra en kartläggning av träd och grönytor i hela innerstaden även på privat mark för att bedöma behovet av ett ökat skydd.</p> <p>3.2.3.2 Arbeta fram en forskningsansökan till RAÄ, med inriktningen att undersöker begreppet 'levande kulturarv' kopplat till livsmiljön i Visby innerstad.</p> <p>3.2.3.3 Genomföra ett pilotprojekt om resiliens i världsarvet tillsammans med ICOMOS international "Connecting Practices IV".</p>
Mål 3.2.4	Visuella samband i staden stärks genom landskapsmetoder för identifiering och skydd av vyer och siktlinjer.	

Mål 3.2.5	Samtida bebyggelseutveckling sker i samklang med och med utgångspunkt i stadens kulturhistoriska värden.	3.2.5.1 Kunskapshöjning kring uppdaterad Unesco-metod "Impact Assessment for World Heritage" (f.d. HIA) för konsekvensbeskrivningar av kulturmiljöpåverkan i planering och projekt i samhällsbyggandsprocessen.
Mål 3.2.6	Balans råder mellan privat och offentligt ägda fastigheter i innerstaden för att värna om en mångfunktionell innerstad.	3.2.6.1 Ta fram strategi för offentligt ägande i världsarvet för att den stärka funktionella mångfalden och se över ev. samband med bostadsförsörjningsstrategi för Gotland. 3.2.6.2 Ta fram indikatorer för att kunna följa upp effekter av världsarvsarbetets samt "trösklar" för negativ påverkan baserat på ett statistiskt underlag.

2.3 Hållbar turism

Mål - Hållbar turism		Åtgärder
Mål 3.3.1	Det råder balans mellan användning av staden som besöksmål och livsmiljö.	3.3.1.1 Ta fram statistik och kartlägg innerstadens fastigheters användning. 3.3.1.2 Skapa projekt för att använda <i>UNESCO Toolkit for Sustainable Tourism</i> i världsarvet. 3.3.1.3 Utveckla en gemensam strategi mellan kulturarvsorganisationen och besöksnäringen för att driva på en omställning till hållbar turism i världsarvet Hansestaden Visby inom ramen för projektet "Resan mot Hållbar Hansestad".
Mål 3.3.2	Det finns en god praxis för besökare och värdskap för att bevara världsarvets kvaliteter.	3.3.2.1 Dela information om framtagen <i>code of conduct</i> till alla besökare 3.3.2.2 Genomför en digital världsarvs- och värdsapsutbildning för företag inom besöksnäringen inom projektet "Gotland international"
Mål 3.3.3	Integrerad flödesplanering tar hänsyn till världsarvets kapacitet och förutsättningar.	3.3.3.1 Göra en kartläggning över de mest besökta platserna i världsarvet och ta fram en nuläges- och konsvekensanalys för de specifika besöksmålen. 3.3.3.2 Ta fram och erbjuda alternativa stråk inne i Visby innerstad för en jämnare fördelning av besökare under sommaren. Skapa specifika stråk för olika typer av besökare.

Mål 3.3.4	Den lokala ekonomin gynnas och en modell utvecklas för att generera ekonomisk återbäring kopplat till världsarvets bevarande.	3.3.4.1 Skapa "call to action" – exempelvis "Rädda ringmuren/help save the ruins/wall". 3.3.4.2 Arbeta vidare med den årliga världsarvsprodukten och sprid kunskap om världsarvet via produkten 3.3.4.3 Se över information om utbud av lokala produkter och tjänster för att underlätta för konsumenten av att välja lokalproducerat..
------------------	---	--

2.4 Miljö, klimat och energi

Mål - Miljö, energi och klimat		Åtgärder
Mål 3.4.1	Livsmiljö för boende och besökare är god och hälsosam avseende buller, luftkvalitet, grönområden och infrastruktur.	3.4.1.1 Se över hur kollektivtrafik, cykel- och gångtrafik kan prioriteras i världsarvet, så att det är enkelt att välja bort bilen både som boende och besökare.
Mål 3.4.2	Hanestaden Visby har en grön stadskärna med välmående parker, planteringar och trädgårdar, med höga rekreativa kvaliteter och biologiska mångfald. Ekosystemtjänster är kända och nyttjas.	3.4.2.1 Inventera och analysera gröna värden i världsarvet. Se över behovet av att stärka dessa värden 3.4.2.2 Se över kopplingen mellan grönplanen och världsarvet 3.4.2.3 Utveckla planteringar så som rabatter i innerstaden för en mer lättskött och attraktiv miljö samt för ökad biologiska mångfald och fler insektsvänliga ytor i staden
Mål 3.4.3	Världsarvet är motståndskraftigt mot effekter av klimatförändringar.	3.4.3.1 Definiera hur världsarvet påverkas av olika effekter av klimatförändringar och sprida kunskap kring detta. T.ex. lågpunktskarteringen och markbeläggning vid kraftigt regn.
Mål 3.4.4	Stadens energisystem är långsiktigt hållbart och möjliggör omställning till ett fossilfritt samhälle.	3.4.4.1 Bygg upp kunskap kring energianvändning i världsarvet avseende anpassning till kulturvärden, energisystem och tillförsel, brukarbeteende och förnybar energi.
Mål 3.4.5	Energieffektivisering i byggnadsbeståndet görs varsamt utan att byggnaderna förvanskas och deras kulturvärden hotas.	

2.5 Riskhantering och beredskap

Mål - Riskhantering och beredskap		Åtgärder
Mål 3.5.1	Visby innerstad är en trygg och säker miljö för alla som bor, verkar och vistas i den.	<p>3.5.1.1 Öka kunskapen om risker som kan påverka världsarvet negativt, genom informationsinsatser till boende, fastighetsägare och berörda aktörer.</p> <p>3.5.1.2 Visa på fördelarna med en levande och bebodd innerstad (utveckla koppling obebodda miljöer och risker).</p>
Mål 3.5.2	Genom kontinuerlig riskanalys, god beredskap och ett bra förebyggande arbete, både avseende snabba och långsiktiga förlopp, motverkas negativ påverkan och skada på världsarvet.	<p>3.5.2.1 Genomföra kontinuerliga riskanalyser vid små/större förändring inom världsarvet i samverkan med berörda aktörer.</p> <p>3.5.2.2 Utmärkning görs enligt 1954 års Haagkonvention</p>
Mål 3.5.3	Genom samverkan mellan berörda aktörer före, under och efter händelser minskar olycksriskerna och den gemensamma förmågan ökar.	3.5.3.1 Arbeta för ökad samverkan mellan aktörer som förebygger och hanterar händelser, exempelvis Region Gotland (räddningstjänst m.fl.), länsstyrelsen, Gotlands museum, arkivet, Visby stift, försvarsmakten, försäkringsbolag m.fl.
Mål 3.5.4	Risken för uppkomst och spridning av brand i Visby innerstad förebyggs och minskar.	<p>3.5.4.1 Upprätta en brandskyddstrategi för Visby innerstad.</p> <p>3.5.4.2 Fortsätta inventeringen av brandskyddet i Visby innerstad.</p> <p>3.5.4.3 Arbeta för att antalet släckanläggningar i Visby innerstad ökar (t.ex. vattensprinklerssystem). Lämpligt pilotprojekt är Burmeisterska huset som Regionen äger.</p> <p>3.5.4.4 Etablera samarbeten med andra städer (exempelvis Eksjö, Gamla Stan och Kungsbacka).</p>

2.6 Kommunikation

Mål - Kommunikation och kunskapsuppbyggnad		Åtgärder
Mål 3.6.1	Genom kommunikationsplanering och framtagandet av en kommunikationsplan ökar kunskapen om, intresset och engagemanget för världsarvet.	3.6.1.1 Initiera arbetet med kommunikationsplan 3.6.1.2 Koppla en kommunikatör till världsarvsarbetet. 3.6.1.3 Skapa en digital hemvist för världsarvet på den gemensamma digitala plattformen gotland.com 3.6.1.4 Ta fram en forskningsstrategi kopplat till världsarvet. .
Mål 3.6.2	Världsarvsstatusens anseende höjs och bidrar till att stärka Gotland internationellt.	3.6.2.1 Kontinuerliga dialogmöten hålls för att förankra kunskap om världsarvet hos boende men också för att ta del av de boendes uppfattning om världsarvsstaden. 3.6.2.2 Den lokala besöksnäringen lyfter världsarvet gentemot den nationella besöksnäringorganisationen.
Mål 3.6.3	Världsarvet Hansestaden Visby som varumärke uppdateras, förnyas och förtydligas som en integrerad del av varumärket Gotland.	3.6.3.1 Integrera Världsarvet Hansestaden Visby i varumärkesstrategin för Gotland. 3.6.3.2 Förtydliga hur loggor och symboler får användas.
Mål 3.6.4	Visby har ett världsarvscenter som vänder sig till boende och besökare. Det är en mötesplats som bidrar till ökad samverkan, kunskap, engagemang och deltagande i världsarvet.	3.6.4.1 Upprätthåll ett världsarvskontor i världsarvet genom världsarvsamordnaren med flera kontinuerligt är närvarande i Donnerska huset som ett första led i skapandet av ett världsarvscenter och knypunkt för världsarvets aktörer. 3.6.4.2 Skapa en arbetsgrupp för att utveckla en permanent världsarvsutställning

Mål 3.6.5	Det pedagogiska arbetet med världsarvet i skolan stärks och säkerställs långsiktigt genom samarbete mellan skola och världsarvsorganisation.	<p>3.6.5.1 Projektet Världsarvet i skolan/Världsarvsdagen för barn och ungdomar på Gotland genomförs som ett årligen återkommande event och samarbete (guidning i Visby, Ringmuren runt, skrivtävling, fototävling, världsarvskampen). Kan på sikt skötas av skolan själv.</p> <p>3.6.5.2 Den offentliga konsten i världsarvet tillgängliggörs bland annat med konstvandringar.</p> <p>3.6.5.3 Samverka kring examensarbeten för studenter inom ämnet Kulturvård, både på kandidat- och mastersnivå.</p> <p>3.6.5.4 Samverka med doktorander kring aktuell forskning som berör världsarvet Visby.</p>
------------------	--	---

2.7 Innovation och digitalisering

Mål - Innovation och digitalisering		Åtgärder
Mål 3.7.1	Användningen av immersiva medier ökar för att bättre förmedla, bevaka och tillgängliggöra världsarvet.	3.7.1.1 Använda digitala tekniker för att effektivisera kulturmiljöarbetet gällande t.ex. dokumentering inför åtgärdsförslag.
Mål 3.7.2	Digital dokumentation av världsarvet är öppen, tillgänglig och användbar för förmedling, forskning och konservering.	
Mål 3.7.3	Samarbete ökar med andra världsarv och aktörer inom områdena digitalisering och praktiskt arbete med immersiva medier.	.
Mål 3.7.4	Sensorteknik nyttjas för bevakning av världsarvets skick.	3.7.4.1 Nyttjande av sensorteknik för monitorering av kulturarv, i det sensornät som nu byggs på Gotland.